

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Mariana Kokeše ve věci

žalobkyně:

A. L.

zastoupená advokátem JUDr. Milanem Kyjovským
sídlem Poštovská 8c, 602 00 Brno

proti

žalovanému:

Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Jihomoravský kraj

sídlem Hroznová 227/17, 603 00 Brno

za účasti:

Lesy České republiky, s.p., IČO: 42196451

sídlem Přemyslova 1106/19, 500 08 Hradec Králové

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci vydání rozhodnutí v restitučním řízení vedeném pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102,

takto:

- I. Žalovaný **je povinen** do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku **rozhodnout** o uplatněním restitučním nároku ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 14 342 Kč, a to k rukám jejího advokáta JUDr. Milana Kyjovského do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Krajskému soudu v Brně byla dne 17. 9. 2019 doručena žaloba, jíž se žalobkyně domáhala, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí v řízení o uplatněném restitučním nároku, a to ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102. Žalobu žalobkyně původně podala společně s pěti dalšími žalobci, ve vztahu k nim však zdejší soud řízení zastavil usnesením ze dne 8. 11. 2019, č. j. 29 A 161/2019-63 (tito žalobci soudu sdělili, že se rozhodli nezaplatit soudní poplatek a uvedli, že vůči nim nechť je řízení zastaveno).
2. Žalobkyně uvedla, že ve dnech 19. 8. 1991, 9. 11. 1992, 9. 12. 1992 a 16. 12. 1992 uplatnil její právní předchůdce, pan H. D., u Okresního úřadu Brno-venkov nárok na vydání zemědělského majetku dle § 9 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“). Tato podání jsou vedena u žalovaného pod sp. zn. 1519/91-Sl.
3. Ve věci bylo zahájeno restituční řízení, když mj. i vzhledem k rozsahu restituovaného majetku a přerušením řízení z důvodu zpochybňování oprávněnosti restitučního nároku povinnými osobami (zejména zpochybňování státního občanství původní vlastnice nárokových pozemků, paní M. D., o čemž bylo u Krajského soudu v Brně též v minulosti vedeno soudní řízení pod sp. zn. 30 A 65/2013) a úmrtí některých oprávněných osob, restituční řízení dosud nebylo skončeno. Ve věci sice již byla vydána řada meritorních rozhodnutí, kterým byly restituentům vydány některé nárokové pozemky, avšak dosud nebylo správním orgánem rozhodnuto o celém předmětu řízení. Posledním meritorním rozhodnutím ve věci ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. 1RP3470/2013-523102 (1519/91), č. j. SPU 538721/2018, bylo ve spojení s opravným rozhodnutím ze dne 11. 1. 2019 rozhodnuto o vydání části nárokových pozemků v k. ú. Hajany.
4. Žalobkyně dále uvedla, že usnesením ze dne 5. 6. 2019 však žalovaný překvapivě rozhodl o dalším přerušení správního řízení sp. zn. 1519/91-Sl o restitučním nároku původní oprávněné osoby H. D., resp. jeho právních nástupců (mezi nimi i žalobkyně). Odůvodněn je tento překvapivý a nezákonný postup žalovaného tím, že proti poslednímu rozhodnutí žalovaného o vydání pozemků v k. ú. Hajany ze dne 28. 11. 2018 byla povinnou osobou Lesy České republiky, s.p. (osoba zúčastněná na řízení) podána žaloba. Žalovaný shledává, že v tomto řízení má být zvažována také otázka vyřešení státního občanství původního vlastníka, paní M. D.
5. Dle žalobkyně žalovaný zjevně přehlédl, že restituční řízení sp. zn. 1519/91-Sl bylo ze stejného důvodu již jednou přerušeno, a to v době, kdy byl paralelně veden spor ohledně platnosti potvrzení o českém občanství původní vlastnice M. D. O tomto pravomocně rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218 (všechna v tomto rozsudku uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), který dal v otázce státního občanství M. D. za pravdu oprávněným osobám, a kterým bylo rozhodnuto, že rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 4. 2013, č. j. VS-512/833/2-1995 (kterým bylo původně rozhodnuto o zrušení potvrzení o státním občanství M. D.), se ruší a věc se vrací žalovanému zpět k dalšímu řízení. Následně pak

Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995, řízení o zrušení potvrzení o československém státním občanství M. D. zastavilo. Potvrzení ze dne 19. 3. 1999 o skutečnosti, že M. D. byla československou státní občankou, tak nadále zůstává v platnosti a je pro správní orgán závazné.

6. Je proto nepochopitelné, jak uvádí žalobkyně, z jakého důvodu by tedy nyní mělo být řízení přerušeno, když předběžná otázka, na kterou se odvolává žalovaný, byla již jednoznačně pravomocně rozhodnuta. Pokud je „presumováno“, že bude řízení přerušeno až do skončení případného řízení o mimořádných opravných prostředcích, pak je tento postup nezákonný, neboť zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „starý správní řád“) takovýto postup žalovaného nepřipouští. Žalovaný je vázán pravomocnými rozhodnutími, v daném případě vyřešenou otázkou státního občanství, a až do případného pravomocného jiného rozhodnutí by měl postupovat tak, že řízení konečně dovede do konce.
7. Žalobkyně poznamenala, že původní oprávněná osoba, přesto, že se dožila věku více než 100 let, se s ohledem na postup žalovaného vydání všech nárokových pozemků nedožila; je otázkou zdali tímto postupem hodlá žalovaný „uspokojit“ i nároky současných oprávněných osob, u nichž není zcela jisté, zda se dožijí tak vysokého věku jako jejich zesnulý otec.
8. V dané věci se proto žalobkyně obrátila dne 24. 6. 2019 na žalovaného s odvoláním proti předmětnému usnesení o přerušení řízení a dne 27. 6. 2019 se stížností proti jeho postupu. Poté, co právní zástupce žalobkyně ve věci obdržel vyjádření žalovaného ze dne 10. 7. 2019 ke stížnosti a rozhodnutí nadřízeného správního orgánu ze dne 22. 7. 2019 o zamítnutí odvolání, zaslal žalovanému rozhodnutí jiných státních orgánů, které žalovaný požadoval, a znovu se na něj obrátil ve snaze napravit shora popsany nezákonný postup, tentokrát s formálním návrhem na pokračování v řízení. Dosud však shora označený protiprávní stav žalovaný nenapravil a správní řízení je tak stále přerušeno. Nadále tak trvá stav, kdy je žalobkyně pro nečinnost správního orgánu krácena na svých právech.
9. Vzhledem k tomu, že žalobkyně vyčerpala všechny prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k její ochraně proti nečinnosti správního orgánu, domáhá se touto žalobou, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé. Žalobkyně přitom podotýká, že dle § 29 odst. 1 starého správního řádu (podle kterého správní orgán řízení vede) je správní orgán oprávněn přerušit řízení pouze v případě, že bylo zahájeno řízení o předběžné otázce (§ 40) nebo jestliže byl účastník řízení vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil nedostatky podání.
10. Jak však již žalobkyně argumentovala vůči žalovanému i v rámci svého odvolání a stížnosti proti jeho postupu, žádné řízení o předběžné otázce zahájeno nebylo, neboť otázka státního občanství M. D. již byla jednou pravomocně vyřešena rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218, a rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995. Jejím případnému opětovnému projednání a novému pokusu o zrušení předmětného potvrzení o státním občanství brání překážka věci rozhodnuté.
11. Výsledkem shora uvedeného soudního přezkumu a následného zastavení řízení o zrušení potvrzení o státním občanství Ministerstvem vnitra je skutečnost, že potvrzení o státním občanství M. D. z 19. 3. 1999 zůstává platným individuálním správním aktem veřejné

moci vydaným podle tehdy platného zákona, tedy zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky (dále jen „zákon o státním občanství z roku 1993“), když jeho platnost je na rozdíl od osvědčení vydávaných podle nového zákona, zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších zákonů (dále jen „zákon o státním občanství z roku 2013“), časově neomezená. To platí zvláště v případě zemřelé osoby, kdy státní občanství po smrti dotyčné osoby se již z povahy věci změnit nemůže. Jedná se o veřejnou listinu s presumpcí správnosti v něm uvedených údajů a právních skutečností. Protože má předmětné potvrzení charakter deklaratorního aktu o osobním stavu občana (statusové otázky) vydaného v dané věci příslušným orgánem, je tímto vázán jak soud v civilním řízení, tak i správní orgán v řízení správním. Věc tak nelze v rámci předběžné otázky znovu posuzovat (viz § 40 odst. 1 starého správního řádu).

12. Žalobkyně podotýká, že řízení ve věci sp. zn. 33 C 67/2019 vedené Okresním soudem Brno-venkov, na které se správní orgán v předmětném usnesení o přerušení řízení ze dne 5. 6. 2019 odvolává, není řízením o zrušení potvrzení o státním občanství M. D., nýbrž řízením podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). I v tomto řízení tak je soud vázán existujícím a nyní již jediným platným potvrzením o státním občanství z 19. 3. 1999, a jakékoliv jeho zpochybňování (být se o to žalovaný snaží), je v tomto i jiném řízení irelevantní. Předmětné řízení tak nelze nikterak považovat za řízení o předběžné otázce.
13. Restituční řízení trvá již od roku 1991, přičemž v mezidobí žalovaný ve věci vydal již více než 10 vydávacích rozhodnutí, kdy vycházel z platnosti předmětného potvrzení o státním občanství M. D. z 19. 3. 1999. Důvody, které jsou nyní v žalobě ve věci sp. zn. 33 C 67/2019 uváděny, nejsou nikterak nové, byly již v minulosti stejným žalobcem (osobou zúčastněno na řízení) uváděny i v řízení vedeném Okresním soudem Brno-venkov pod sp. zn. 11 C 441/2003, a přesto žalovaný ve věci v té době jednal a restituentům dne 28. 11. 2018 vydal další nárokové pozemky v k. ú. Hajany.
14. Za situace, kdy se navíc nyní Okresní soud Brno - venkov ve zcela skutkově obdobné věci sp. zn. 11 C 441/2003 přiklonil na stranu restituentů a žalobu osoby zúčastněné na řízení proti rozhodnutí správního orgánu zamítl, je žalobkyně toho názoru, že žádný důvod pro přerušení řízení není dán. Zvláště v situaci, kdy původní oprávněná osoba se s ohledem na zdlouhavý postup správního orgánu v předmětném řízení, které trvá již 28 let, vydání všech nárokových pozemků nedožila, přičemž někteří nynější oprávnění již dosáhli rovněž vyššího věku.
15. Z výše uvedených důvodů se žalobkyně domnívá, že ačkoliv bezvýsledně vyčerpala zákonné prostředky k ochraně proti nečinnosti správního orgánu, nebylo o jejím nároku dosud řádně rozhodnuto.
16. Podle § 29 odst. 4 starého správního řádu zákona správní orgán v řízení pokračuje z vlastního podnětu nebo z podnětu účastníka řízení, jakmile pominuly překážky, pro které bylo řízení přerušeno. Žalobkyně podáním ze dne 23. 7. 2019 doplnila k žádosti žalovaného chybějící relevantní rozhodnutí a informace ve věci, které správní orgán považoval za nezbytné. Žalobkyně se tak domnívá, že jednoznačně doložila, že překážky, pro které bylo řízení přerušeno, již pominuly, a z tohoto důvodu by mělo být v

přerušeném restitučním řízení pokračováno a postupně by měla být vydávána další meritorní rozhodnutí.

17. Žalobkyně je si vědoma složitosti věci, kdy zejména vzhledem k rozsahu restituovaných pozemků a v mezidobí realizovaných pozemkových úprav je identifikace nárokových pozemků náročná. Do jisté míry tak žalobkyně chápe, že řízení dosud nebylo skončeno a ani v této souvislosti na správní orgán nijak formálně nenaléhala. Nemůže ale nyní tolerovat zjevně nezákonné přerušení řízení, které jistě způsobí další průtahy ve věci v rozsahu minimálně několika dalších let. Proto žalobkyně požaduje, aby žalovaný pokračoval v identifikaci nárokových pozemků a jejich postupném vydávání, když se domnívá, že přiměřenou lhůtou pro vydání rozhodnutí ve věci samé o další části nárokových pozemků je 6 měsíců od doručení rozsudku v této věci.

II. Vyjádření žalovaného k žalobě, replika žalobkyně a další procesní postup soudu

18. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v dané věci dosud vydal 12 meritorních rozhodnutí, z nichž 10 nabylo právní moci. V současnosti mají probíhat dvě soudní řízení o žalobách podle části páté o. s. ř., a to řízení u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 11 C 441/2003 (proti rozhodnutí ze dne 14. 12. 2001, č. j. PÚ 1519/91-Sl./3, které nabylo právní moci dne 23. 2. 2010), kdy ve věci bylo podáno odvolání – řízení o odvolání běží u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 18 Co 111/2019, a dále řízení u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 33 C 67/2019 (žaloba zde směřuje proti rozhodnutí ze dne 28. 11. 2018, č. j. PÚ 1519/91/12, které nabylo právní moci dne 14. 1. 2019).
19. Žaloba nyní míří proti usnesení žalovaného ze dne 5. 6. 2019, č. j. SPU 227612/2019, které bylo potvrzeno rozhodnutím Státního pozemkového úřadu ze dne 22. 7. 2019, č. j. SPU 295664/2019. Předmětným usnesením žalovaný rozhodl o přerušení správního řízení sp. zn. 1519/91-Sl o restitučním nároku na vydání zemědělských nemovitostí dle zákona o půdě a zákona č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 93/1992 Sb. (dále jen „zákon č. 243/1992 Sb.“). Přerušeno tak bylo řízení ve věci oprávněné osoby pana H. D. (který zemřel dne X), resp. jeho právních nástupců, mezi nimi i žalobkyně, a to do pravomocného ukončení sporu vedeného Okresním soudem Brno-venkov pod sp. zn. 33 C 67/2019 (jedná se o žalobu dle části páté o. s. ř. proti pravomocnému rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 11. 2018, č. j. SPU 53821/2018, PÚ-1519/91/12, o obnovení vlastnického práva oprávněných osob k pozemkům v k. ú. Hajany) a v případě podání mimořádných opravných prostředků, resp. ústavní stížnosti do pravomocného ukončení sporu před Nejvyšším soudem, potažmo před Ústavním soudem. Důvodem přerušení řízení byla skutečnost, že povinná osoba (zde osoba zúčastněná na řízení) zpochybnila správním úřadem dovozený restituční titul [ve smyslu § 6 odst. 1 písm. r) a p) zákona o půdě], když část nemovitých věcí náležejících k velkostatku Hajany žalovaný již vydal právnímu předchůdci oprávněných osob v režimu zákona č. 243/1992 Sb., a dále skutečnost, že žalobou bylo znovu zpochybněno státní občanství původního vlastníka, paní M. D., a to s ohledem na dlouhodobou kontinuitu přihlášení se k německé národnosti a spornou otázku její svéprávnosti.
20. Jak ostatně uvádí žalobkyně v žalobě, v otázce platnosti osvědčení o československém občanství paní M. D. (zemřelé dne X) ze dne 19. 3. 1999 rozhodlo Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1994, o zastavení řízení o zrušení

potvrzení o československém státním občanství paní M. D., a to na základě pravomocného rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218. Ačkoli Krajský úřad Jihomoravského kraje žalovanému potvrdil, že od vydání rozhodnutí Ministerstva vnitra o zastavení zmíněného řízení žádné další úkony ke zrušení zmíněného potvrzení z 19. 3. 1999 nečinil, vydal tento orgán dle stávající právní úpravy, zákona o státním občanství z roku 2013, dne 4. 12. 2017 osvědčení sp. zn. S-JMK 154908/2017 OSPŽ-B-Lu, o tom, že paní M. D. nebyla k datu úmrtí, tj. ke dni 26. 9. 1949, a dále k datu 30. 1. 1946 a k datu 21. 6. 1945 československou státní občankou, když občanství pozbyla dne 10. 10. 1938 dle § 1 odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské (dále jen „dekret č. 33/1945 Sb.“). Ačkoli žalobkyně zpochybnila osobu, která dané osvědčení žalovanému předložila (není účastníkem správního řízení) a žalovaný v rozhodnutí o obnovení vlastnického práva oprávněných osob ze dne 28. 11. 2018, č. j. PÚ-1519/91/12, uznal M. D. za československou státní občanku v souladu s rozhodnutím Ministerstva vnitra vydaným za základě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218, časově poslední vydané osvědčení Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 4. 12. 2017 je součástí správního spisu a mj. na tuto listinu se odkazuje osoba zúčastněná na řízení ve své žalobě vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 33 C 67/2019.

21. Ohledně tvrzení žalobkyně, že předmět soudního řízení vedeného pod sp. zn. 33 C 67/2019 nelze považovat za řízení o předběžné otázce, uvedl žalovaný, že v daném soudním řízení je řešena právě otázka restitučního titulu dle § 6 odst. 1 písm. r) a p) zákona o půdě, resp. dle § 2 odst. 1 zákona č. 243/1992 Sb. Znovu tak bylo zpochybněno státní občanství původního vlastníka, paní M. D., a to s ohledem na výše specifikované osvědčení Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 4. 12. 2017, č. j. S-JMK 154908/2017 OSPŽ-B-Lu, vydaného dle zákona o státním občanství z roku 2013. Přitom výsledek daného soudního sporu bude mít v každém případě vliv na další rozhodování v celé restituční věci. Proto trvá žalovaný na svém právním názoru, že je zde dán zákonný důvod pro přerušení řízení ve smyslu § 29 odst. 1 starého správního řádu [ve spojení s § 179 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „nový správní řád“)]. Současně žalovaný poukázal na to, že ani další soudní řízení vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 11 C 441/2003, o němž žalobkyně hovoří jako o ukončeném, dosud nebylo pravomocně skončeno – u Krajského soudu v Brně probíhá řízení o odvolání pod sp. zn. 18 Co 111/2019 a je zde rovněž řešena skutková otázka restitučního titulu a oprávněnosti restitučního nároku.
22. Závěrem žalovaný odkazuje na jiný restituční případ. Ten je veden pod sp. zn. 1815/96. V něm Ústřední pozemkový úřad Ministerstva zemědělství (tehdejší nadřízený orgán) v roce 2007 v rámci přezkumného řízení zahájeného z moci úřední zrušil dvě pravomocná meritorní rozhodnutí žalovaného, a uložil žalovanému vyčkat v dalším řízení na pravomocná rozhodnutí soudu o žalobách dle části páté o. s. ř. podaných ve věci jiných rozhodnutí žalovaného v rámci restitučního řízení sp. zn. 1815/96 (tehdy byla žalobami napadena čtyři z šesti vydaných správních rozhodnutí a zbylá dvě byla z moci úřední zrušena).
23. K vyjádření žalovaného podala žalobkyně repliku ze dne 18. 2. 2020, v níž vyjádřila názor, že důvody pro nečinnost, předestírané žalovaným, jsou pouze zástupné.

24. Žalobkyně tak uvedla, že v řízení vedeném u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 11 C 441/2003 byla zpochybněn nárok původního vlastníka, paní M. D. To však Státnímu pozemkovému úřadu nebránilo, aby poté, co byla ve věci podána žaloba, rozhodl dalšími rozhodnutími o vydání pozemků restitucentům. Žalobkyně v tomto směru podala přehled příslušných pěti rozhodnutí s přiblížením nynějšího stavu věci. Zároveň poslední z těchto pěti rozhodnutí bylo vydáno dne 28. 11. 2018, tedy poté, co bylo rozhodnuto o existenci státního občanství paní M. D. (blíže viz žaloba) ve smyslu vázanosti potvrzením o státním občanství ze dne 19. 3. 1999, vydaným Okresním úřadem Brno-venkov. Pokud se tak nyní mlhavě odkazuje na to, že mělo být krajským úřadem vydáno další osvědčení týkající se státního občanství, tak již toto osvědčení měl žalovaný k dispozici v době, kdy rozhodoval zmíněným rozhodnutím ze dne 28. 11. 2018, č. j. SPU 538721/2018 (PÚ 1519/91/12) a v době vydání rozhodnutí, jímž restitučnímu nároku oprávněných osob vyhověl, žádnou překážku v další činnosti nespátroval.
25. Žalobkyně se tudíž domnívá, jak již bylo zmíněno, že důvody pro nečinnost, které prezentuje žalovaný, jsou alibistické. Dne 20. 5. 2019, více než 5 měsíců po vydání přiblíženého „vydávacího“ rozhodnutí ze dne 28. 11. 2018, č. j. SPU 538721/2018 (PÚ 1519/91/12), a několik měsíců po podání žaloby proti tomuto rozhodnutí povinnou osobou, na které se žalovaný odvolává, se na Státní pozemkový úřad obrátila Policie ČR s žádostí o zaslání „všech rozhodnutí ve věci vydaných“ (tuto žádosti Policie ČR, Krajského ředitelství Jihomoravského kraje, Služby kriminální policie a vyšetřování ze dne 20. 5. 2019, č. j. KRPB-245889-29/TČ-2018-060071-MŠ, žalobkyně přiložila). Tomuto Státní pozemkový úřad vyhověl, aniž by zkoumal oprávněnost žádosti; žalovaný pak usnesením ze dne 5. 9. 2019 řízení přerušil, zřejmě ovlivněn „nátlakem“ policie, který mohl v odpovědných pracovnících žalovaného vzbudit dojem, že jejich činnost je předmětem prošetřování ze strany policie. Zástupce žalobkyně je nyní skutečně předvoláván k podání vysvětlení dle § 158 odst. 7 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) a je zjevné, že některými povinnými osobami, případně osobami, na které byly v rozporu s tzv. blokačními ustanoveními zákona o půdě převedeny restituované pozemky, dochází k pokusu o ovlivnění nezávislé činnosti státních orgánů a vytvoření diskomfortu na straně oprávněných osob.
26. Žalobkyně konečně dodala, že případ vedený pod sp. zn. 1815/96, na který odkazuje žalovaný, se od nynější věci odlišuje; v něm byla příslušná rozhodnutí zrušena ne z důvodu zpochybnění restitučního nároku co do oprávněnosti, ale z důvodu sporu mezi jednotlivými oprávněnými osobami, která z nich je skutečně oprávněnou.
27. V řízení se rozhodly uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení i Lesy České republiky, s.p. Vyjádření ve věci samé však nepodaly a ve svém písemném podání se věnovaly zejména tomu, jaký právní zájem ospravedlňuje jejich podíl na řízení v postavení osoby zúčastněné na řízení.
28. Soud ve věci oslovil Krajský úřad Jihomoravského kraje. Výzvou ze dne 30. 1. 2020 jej požádal o zaslání informace, zda po rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995, jímž Ministerstvo vnitra zrušilo usnesení Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 12. 2012, č. j. JMK 140980/2012, sp. zn. S-JMK 131900/2012 OSP, a příslušné řízení zastavilo, prováděl postup směřující ke zrušení potvrzení o státním občanství paní M. D. ze dne 19. 3. 1999, č. j. VV/378-98/Lu, a to zejména postupem dle § 156 odst. 2 nového správního řádu, a s jakým výsledkem. Soud

Krajský úřad Jihomoravského kraje požádal též o zaslání případných aktů vydaných po 23. 5. 2017 ve věci potvrzení o státním občanství paní M. D. ze dne 19. 3. 1999, č. j. VV/378-98/Lu.

29. Krajský úřad Jihomoravského kraje soudy přípisem ze dne 4. 2. 2020, č. j. JMK 20410/2020, sdělil, že od vydání rozhodnutí Ministerstva vnitra o zastavení zmíněného řízení další úkony směřující ke zrušení předmětného potvrzení z roku 1999 nečinil a zároveň neobdržel žádný podnět k jeho zrušení. Dále uvedl, že dle zákona o státním občanství z roku 2013 může kompetentní orgán zjišťovat státní občanství fyzických osob i tehdy, není-li vedeno správní řízení o žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky. Je-li posouzení státního občanství rozhodné i pro jiná řízení (soudní či správní), musí si příslušný úřad dle § 44 zákona o státním občanství z roku 2013 opatřit relevantní údaje tak, aby byl schopen sdělit požadované údaje k existenci či kontinuitě státního občanství určité osoby. V tomto směru Krajský úřad Jihomoravského kraje odkázal na příslušnou právní úpravu a uvedl, že byl po vydání zrušujícího rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995, opakovaně požádán o vydání osvědčení o státním občanství M. D., a tato by vydána dne 4. 12. 2017 pod č. j. S-JMK 154908/2017 OSPŽ-B-Lu, dne 26. 2. 2018 pod č. j. S-JMK 2298/2018 OSPŽ-Lu, dne 28. 2. 2019 pod č. j. S-JMK 14070/2019 OSPŽ-Něm a dne 24. 4. 2019 pod č. j. S-JMK 59732/2019 OSPŽ-Něm. Krajský úřad rovněž vydal sdělení o státním občanství M. D. Okresnímu soudu Brno-venkov dne 19. 2. 2019, č. j. S-JMK 26504/2019 OSPŽ-Lu. Tato osvědčení Krajský úřad Jihomoravského kraje doložil.

III. Ústní jednání

30. Žalobkyně při ústním jednání dne 13. 3. 2020 ústy svého zástupce sdělila, že odkazuje zejména na své písemné podání ze dne 18. 2. 2020. Zároveň zpochybnila, zda by Lesy České republiky, s.p. skutečně měly být osobou zúčastněnou na řízení (zde soud uvádí, že tento subjekt za osobu zúčastněnou na řízení považuje s ohledem na její účastenství v předmětném řízení). Připomněla, že ve věci státního občanství paní D. Krajský soud v Brně již jednou rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218. Ten je závazný pro jiné orgány, pokud by tomu tak nebylo, ztrácelo by správní soudnictví smysl. Žalobkyně také zopakovala názor, že pracovníci žalovaného jsou zastrahováni postupy Policie ČR, resp. trestními oznámeními, které účelově podávají osoby, které měly neoprávněně nabýt nemovitých věcí, které by měly být vydány v nynějším restitučním řízení. Nelze přehlédnout časovou shodu mezi těmito postupy Policie ČR a přerušením řízení ze strany žalovaného, kdy ten bez dalšího, aniž by si žádost Policie ČR nějak vyhodnotil, jí prakticky obratem zasílá všechna požadovaná rozhodnutí. Žalobkyně je také toho názoru, že řízení nemohlo být přerušeno s odkazem na možná řízení před Nejvyšším soudem nebo Ústavním soudem, a to už proto, že v případě dovolání i ústavní stížnosti se nejedná o řádné opravné prostředky, nýbrž jsou to prostředky, které jsou uplatňovány až v době, kdy jsou příslušná soudní rozhodnutí pravomocná; takovými rozhodnutími jsou i státní orgány vázány a měly by je respektovat bez ohledu na eventuální podání mimořádného či jiného obdobného opravného prostředku.
31. Žalobkyně v rámci jednání také předložila písemně zpracované stanovisko, v němž navázala na svoje předchozí úvahy a tyto dále rozvedla.

32. Žalovaný při jednání rovněž odkázal na své písemné vyjádření. Zmínil také, že řízení v jím projednávané věci bylo přerušeno oprávněně s přihlédnutím k řízení vedenému u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 33 C 67/2019, a to vše v návaznosti na nová osvědčení o státním občanství vydaná Krajským úřadem Jihomoravského kraje.
33. Soud zrekapituloval dosavadní průběh správního řízení a konstatoval obsah písemností, které žalobkyně přiložila k žalobě či dalšímu písemnému vyjádření (tyto písemnosti byly součástí správního spisu). Soud dále konstatoval obsah osvědčení o státním občanství ze dne 4. 12. 2017, č. j. S-JMK 154908/2017 OSPŽ-B-Lu, ze dne 26. 2. 2018, č. j. S-JMK 2298/2018 OSPŽ-Lu, ze dne 28. 2. 2019, č. j. S-JMK 14070/2019 OSPŽ-Něm, ze dne 24. 4. 2019, č. j. S-JMK 59732/2019 OSPŽ-Něm, v nichž Krajský úřad Jihomoravského kraje uváděl, že paní M. D. nebyl ke dni svého úmrtí československou státní občankou. Soud rovněž konstatoval obsah sdělení Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 19. 2. 2019, č. j. S-JMK 26504/2019 OSPŽ-Lu, adresovaného Okresnímu soudu Brno-venkov (viz bod 29. tohoto rozsudku).
34. Soud neprováděl důkaz trestními spisy, které zmiňovala žalobkyně, a které se týkaly nakládání s majetkem, který měl být předmětem restitučního řízení. Soud tento důkaz považoval za nadbytečný s ohledem na posuzovanou právní otázku, jíž je správnost procesního postupu žalovaného ve vazbě na skutečnosti, které figurují přímo v rámci řízení vedeného pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102.

IV. Posouzení věci soudem

35. Soud se v mezích žalobních bodů zabýval tím, zda lze na základě zjištěného skutkového stavu dospět k závěru o nečinnosti žalovaného, přičemž shledal, že **žaloba je důvodná**.
36. Podle § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) se může ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
37. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala vydání meritorního rozhodnutí v řízení o jí uplatňovaném restitučním nároku. Mezi stranami není sporné a ani soud nemá pochybnost o tom, že se jedná o „rozhodnutí ve věci samé“ ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s., jehož vydání se lze domáhat nečinností žalobou. Současně se dle názoru soudu neuplatní podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředků obrany, které procesní předpis stanoví k ochraně proti nečinnosti (žalovaný v této věci rovněž nic nenamítá). Řízení v předmětné věci pod sp. zn. 1519/91-Sl (1RP3470/2013-523102) se totiž vede dle starého správního řádu, přičemž tento zákon žalobkyni efektivní prostředek ochrany proti nečinnosti nenabízí. V souladu se závěry judikatury a odborné literatury tak soud i v tomto aspektu považuje žalobu za přípustnou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 25. 11. 2003, č. j. 5 As 21/2003-40, publikovaný pod č. 491/2005 Sb. NSS, či Kadlec, O. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 667). Nadto se žalobkyně pokoušela nad rámec požadavků kladených na ni § 79 s. ř. s. proti jí tvrzené nečinnosti před podáním správní žaloby bránit v rámci systému správních orgánů, a to odvoláním proti usnesení žalovaného ze dne 5. 6. 2019, č. j. SPU 227612/2019 (jímž bylo řízení přerušeno), jakož i stížností ze dne 20. 6. 2019 proti postupu žalovaného

ve věci vydání předmětného usnesení o přerušení řízení (zmínit lze i návrh na pokračování v řízení ze dne 25. 7. 2019 adresovaný žalovanému).

38. Soud z procesního hlediska také dodává, že žaloba směřuje v podstatě proti rozhodnutí žalovaného o přerušení řízení, tedy proti rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení. Její projednatelnost je však dle soudu dána – v tomto směru lze odkázat např. na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012-46, publikované pod č. 3013/2014 Sb. NSS, podle kterého „[s]kutečnost, že rozhodnutí správního orgánu o přerušení řízení je vyloučeno z přezkoumání soudem v řízení o žalobách proti rozhodnutím [§ 65 a § 70 písm. c) s. ř. s.], nesouvisí s povinností soudu v řízení na ochranu proti nečinnosti (§ 79 a násl. s. ř. s.) zabývat se k žalobní námitce otázkou, zda řízení je přerušeno důvodně.“ Přestože pak meritorní rozhodnutí o restitučním nároku podléhá přezkumu dle části páté o. s. ř., je k posouzení procesní stránky věci příslušný správní soud, zde Krajský soud v Brně (viz usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 20. 9. 2007, č. j. Konf 22/2006-8, publikované pod č. 1952/2009 Sb. NSS, či usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů ze dne 3. 11. 2009, č. j. Konf 84/2008-9).
39. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že usnesením ze dne 5. 6. 2019, č. j. SPU 227612/2019-Sl. žalovaný rozhodl tak, že se přerušuje „[s]právní řízení sp.zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102 o restitučním nároku na vydání zemědělských nemovitostí podle zákona o půdě č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o půdě) a zákona č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, oprávněné osoby pana H. D. (nar. X, zemř. X, posledně bytem x), resp. jeho právních nástupců dle ust. § 4 odst. 4 zákona o půdě – paní I. D., (nar. X, paní A. L. (nar. X), paní P. R. (nar. X), pana C. D. (nar. X), pana R. D. (nar. X), paní Y. D. (nar. X) [...] do doby pravomocného ukončení soudního řízení sp.zn. 33 C 67/2019 u Okresního soudu Brno-venkov, v případě podání mimořádných opravných prostředků, resp. ústavní stížnosti, pak do pravomocného ukončení soudního sporu u Nejvyššího soudu ČR, resp. u Ústavního soudu České republiky.“
40. V předmětném usnesení ze dne 5. 6. 2019 žalovaný uvedl obdobné skutečnosti jako ve svém vyjádření k žalobě. Uvedl tak, že „[r]ozhodnutím č.j. SPU 538721/2018 ze dne 28.11.2018 rozhodl [...] o obnovení vlastnického práva výše uvedených oprávněných osob k pozemkům [...] v k. ú. Hajany [...]. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 3.12.2018. Proti pravomocnému rozhodnutí podala dne 30.1.2019 povinná osoba, Lesy České republiky s.p. žalobu podle části páté o.s.ř. k Okresnímu soudu Brno-venkov, přičemž řízení o podané žalobě je vedeno pod sp.zn. 33 C 67/2019. V žalobě byl zpochybněn jednak správním úřadem dovozený restituční titul (§ 6 odst. 1 písm. r/ a písm. p/ zákona o půdě), když část nemovitých věcí náležejících velkostatku Hajany pozemkový úřad již vydal právnímu předchůdci oprávněných osob v režimu zákona č. 243/1992, ale především bylo znovu zpochybněno státní občanství původního vlastníka, paní M. D. (M. G. D. v. S.), zejména s ohledem na dlouhodobou kontinuitu přihlášení se k německé národnosti a spornou otázku svéprávnosti. Vyřešení těchto sporných otázek v rámci soudního řízení sp.zn. 33 C 67/2019 považuje správní úřad za řízení o předběžné otázce ve smyslu § 40 odst. 1 zákona č. 71/67 Sb. V souladu s ustanovením § 29 odst. 1 zákona č. 71/67 Sb. proto správní úřad restituční řízení tímto usnesením přerušuje.“

41. Za takto vymezené situace se v rámci podstaty nynějšího sporu podává zejména otázka, zda skutečnost zpochybnění státního občanství paní M. D. je vůbec relevantním důvodem pro možné přerušení řízení (tedy zda tato otázka vůbec otevírá prostor pro správní uvážení žalovaného), a pakliže snad ano, zda se s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci jedná o skutečnost, která zakládá legitimní důvod pro přerušení řízení (tedy zda je řízení přerušeno důvodně).
42. Žalovanému lze přisvědčit, že problematika státního občanství paní M. D. má zásadní důležitost z hlediska rozhodování ve věci samé – o restitučních nárocích žalobkyně a dalších oprávněných osob ve vazbě na § 6 odst. 1 písm. r) a p) zákona o půdě a § 2 odst. 1 zákona č. 243/1992 Sb. Soud však nesouhlasí se žalovaným v tom, že by se jednalo o otázku, která spadá pod rozsah § 29 ve spojení s § 40 starého správního řádu.
43. Dle § 29 odst. 1 starého správního řádu „[s]právní orgán přeruší řízení, jestliže bylo zahájeno řízení o předběžné otázce (§ 40) nebo jestliže byl účastník řízení vyzván, aby ve stanovené lhůtě odstranil nedostatky podání (§ 19 odst. 3)“. Dle § 40 odst. 2 starého správního řádu platí, že „[s]právní orgán si nemůže jako o předběžné otázce učinit úsudek o tom, zda a kým byl spáchán trestný čin, provinění nebo přestupek, nebo o osobním stavu občana, přísluší-li o něm rozhodovat soudu“.
44. Problematiku státního občanství je třeba pojímat jako otázku osobního stavu (srov. např. bod 33. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2009, č. j. 1 As 89/2008-80, publikovaného pod č. 1999/2010 Sb. NSS). Tím je v daných souvislostech splněna první podmínka předvídaná v závěru § 40 odst. 2 správního řádu; dle názoru soudu však není splněna podmínka druhá, již je to, že o takové otázce přísluší rozhodovat soudu. Žádný právní předpis totiž nezakládá pravomoc soudu přímo rozhodovat o tom, zda nějaká osoba má či nemá státní občanství, ačkoli tato skutečnost může při rozhodování soudu sehrát důležitou roli. V tomto ohledu lze odkázat např. na způsoby nabývání a pozbývání státního občanství České republiky dle § 2 a násl. a § 13 a násl. zákona o státním občanství z roku 1993, potažmo § 3 násl. a § 40 a násl. zákona o státním občanství z roku 2013. Soud tak souhlasí s žalobkyní, že žádné řízení o předběžné otázce zahájeno nebylo (srov. znění § 29 odst. 1 ve spojení s § 40 odst. 2 starého správního řádu), byť je před soudem vedeno řízení dle části páté o. s. ř., v němž může odpověď na otázku státního občanství paní M. D. sehrát důležitou roli (ostatně obdobně jako v řízení před žalovaným); v tomto smyslu zde ani nebyl žádný prostor pro uvážení žalovaného, zda řízení přerušit čili nic – zákonné podmínky pro uplatnění tohoto institutu nebyly naplněny.
45. Krajský soud v Brně se však domnívá, že i v případě, kdy by eventuálně vznikla žalovanému možnost úvahy, zda řízení přerušit nebo nepřerušit, nebylo by možné takové přerušení s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci považovat za legitimní, resp. důvodné.
46. Ve věci totiž nelze přehlédnout existenci potvrzení Okresního úřadu Brno-venkov ze dne 19. 3. 1999, č. j. VV/378-98/Lu. V tomto dokumentu je uvedeno, že je vydáno dle § 20 a 24 odst. 2 zákona o státním občanství z roku 1993, přičemž se jím potvrzuje, „že paní M. D., roz. d. l. F. d. H. U., nar. X Vídeň, Rakousko, která zemřela dne X v x, naposledy trvalým pobytem H. 1, okr. B.-v., byla ke dni úmrtí československou státní občankou. Toto státní občanství nabyla podle §1 odst. 1 zákona č. 236/1920 Sb., neboť byla po manželovi občanu

Rakouska-Uherska, domovský příslušná do Dolní Olešnice a tato obec se stala součástí nově vzniklého Československa. Při posuzování občanství paní D. bylo postupováno v souladu s ust. §1 odst. 2 zákona č. 40/1993 Sb. v platném znění. Potvrzení se vydává na žádost pana H. D., kterou podal u Okresního úřadu prostřednictvím Advokátní kanceláře JUDr. Jablonského“.

47. Ve vztahu k tomuto potvrzení již probíhalo řízení před Krajským soudem v Brně. Rozsudkem ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218, Krajský soud v Brně rozhodoval o žalobě tehdejší žalobkyně, která se domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 4. 2013, č. j. VS-512/833/2-1995, kterým bylo zamítnuto odvolání proti usnesení Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru správního ze dne 17. 12. 2012, č. j. JMK 140980/2012, sp. zn. S-JMK 131900/2012 OSP; tímto rozhodnutím Krajský úřad Jihomoravského kraje zrušil shora specifikované potvrzení ze dne 19. 3. 1999, č. j. VV/378-98/Lu. V daném rozsudku, jímž žalobě vyhověl a zmíněné rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 4. 2013 zrušil (a věc mu vrátil k dalšímu řízení), dospěl Krajský soud v Brně k následujícím právním závěrům:
- a) Na potvrzení o státním občanství a na osvědčení o státním občanství dle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o státním občanství z roku 1993, je třeba hledět jako na obdobné správní akty, které mají povahu osvědčení podle části čtvrté nového správního řádu a lze je zrušit postupem podle § 156 odst. 2 nového správního řádu.
 - b) Postup či „řízení“ o zrušení potvrzení o státním občanství podle § 156 odst. 2 nového správního řádu z povahy věci navazuje na předchozí zjišťování státního občanství ve smyslu § 24 zákona o státním občanství z roku 1993, a je nutno v jeho rámci zohlednit, zda dodatečně získané podklady, které existovaly již v době zjišťování státního občanství, jsou právně významné ve věci samé a mohou být důvodem pro zrušení již jednou vydaného potvrzení o českém, resp. československém státním občanství (zde: z důvodu dodatečného zjištění německé národnosti dotčené osoby, která tak podle předpisů cizí okupační moci nabyla státní příslušnosti německé a v důsledku toho pak pozbyla československé státní občanství dle dekretu č. 33/1945 Sb.).
 - c) Zrušení potvrzení o státním občanství je velmi významným zásahem do právní jistoty dotčené osoby, resp. jejich právních nástupců, k němuž lze přistoupit až v situaci, kdy bude skutečně zcela zřejmé, že toto potvrzení je v rozporu s právními předpisy a že jeho zrušení ob stojí z hlediska přiměřenosti, ochrany dobré víry v nabytá práva, jakož i dalších relevantních okolností (jako je doba, která od vydání původní potvrzení uplynula, či původ rozporu s právními předpisy).
48. V reakci na tento rozsudek Krajského soudu v Brně Ministerstvo vnitra rozhodlo rozhodnutím ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995, tak, že se rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 17. 12. 2012, č. j. JMK 140980/2012, sp. zn. S-JMK 131900/2012 OSP, ruší a řízení se zastavuje. Z toho nemůže zdejší soud dovodit nic jiného, než že potvrzení o státním občanství paní M. D. ze dne 19. 3. 1999 „obživilo“, resp. se znovu stalo platným správním aktem potvrzujícím státní občanství jmenované.
49. Aniž by přitom postup a rozhodnutí Ministerstva vnitra bylo předmětem nynějšího řízení, přesto nad ním Krajský soud v Brně, ve spojení s dalšími okolnostmi, vyjadřuje přinejmenším jistý podiv. V tomto rozhodnutí ze dne 23. 5. 2017, č. j. VS-512/833/2-1995, totiž Ministerstvo vnitra jednak rekapituluje dosavadní průběh věci, jednak alespoň formálně přebírá závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A

65/2013-218, opět především jeho rekapitulací, kdy zároveň uvádí, že „[z] výše uvedeného tedy vyplývá i v tomto případě povinnost krajského úřadu zohlednit relevantní právní předpisy upravující nabývání a pozbývání československého státního občanství platné od 28. 10. 1918 (unik Československé republiky) do 26. 6. 1949 (datum úmrtí M. D.)], na druhou stranu v tento okamžik celou věc „utíná“ tím, že bez jakéhokoli vlastního hodnocení jádra věci, potažmo umožnění toto jádro věci posoudit Krajským úřadem Jihomoravského kraje, řízení končí. Závěry vyjádřené v rozsudku ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218, tak Ministerstvo vnitra respektuje v podstatě jen formálním a vnějškovým způsobem. Jakkoli totiž zdejší soud v daném rozsudku „ve vztahu k rozhodnutí správního orgánu I. stupně ponechal další postup na žalovaném odvolacím orgánu“, tak srozumitelně uvedl, že „žalovaný pochybil, pokud opomenul vypořádat v odvolání uplatněnou námitku právní jistoty a současně zcela pominul individuální posouzení přiměřenosti zvoleného postupu, stejně jako ochranu práv nabytých v dobré víře (§ 94 odst. 2, 4 a 5 za použití poslední věty § 156 odst. 2 správního řádu), jakož i další relevantní okolnosti rozebrané v podrobnostech pod bodem V. e)“; tím dle názoru soudu byla správním orgánům dána jasná instrukce věcně se vypořádat se skutečnostmi, které již jednou opomenuly.

50. Na to pak navazuje skutečnost, že Krajský úřad Jihomoravského kraje vydal osvědčení o státním občanství České republiky ze dne 4. 12. 2017, č. j. S-JMK 154908/2017 OSPŽ-B-Lu. Toto osvědčení bylo vydáno dle § 43 zákona o státním občanství z roku 2013. V osvědčení se ve vztahu k paní M. D., narozené dne ... ve V., uvádí, že tato „se stala dnem 28. 10. 1918 státní občankou Československé republiky podle ust. § 1 odst. 1 Ústavního zákona č. 236/1920 Sb., kterým se doplňují a mění dosavadní ustanovení o nabývání a pozbývání státního občanství a práva domovského v republice Československé. Československé občanství pozbyla dne 10. 10. 1938 podle ustanovení § 1 odst. 1 Ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské. K datu úmrtí, tj. ke dni ..., k datu ... a k datu ... nebyla československou státní občankou“.
51. Z uvedeného vyplývá, že Krajský úřad Jihomoravského kraje v kombinaci s popsáním postupem Ministerstva vnitra nijak nereflektoval závěry vyslovené v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218. Na tomto místě přitom soud zdůrazňuje, že ve svém zmíněném rozsudku ze dne 12. 1. 2017 správní orgány nezavázal k tomu, jak konkrétně mají věcně rozhodnout, nicméně zavázal je k tomu, aby se k meritu věci vyjádřily přezkoumatelným a procesně řádným způsobem, který respektuje relevantní právní principy. To se však, jak vyplývá z výše uvedeného, nestalo. Namísto toho bylo vydáno osvědčení, které je bez bližšího v přímém rozporu s dřívějším potvrzením o státním občanství, a to za situace, kdy Ministerstvo vnitra v podstatě předmětné potvrzení o státním občanství fakticky „potvrdilo“. Popsaný postup Krajského úřadu Jihomoravského kraje ve spojení s postupem Ministerstva vnitra považuje soud za nepřípustný.
52. K této věci se ostatně vyjádřil Okresní soud Brno-venkov v rozsudku ze dne 31. 1. 2019, č. j. 11 C 441/2003-813. Jeho závěry považuje zdejší soud za velmi přiléhavé a do značné míry se s nimi ztotožňuje, pročez na ně odkazuje a považuje za vhodné je na tomto místě uvést rozsáhlejší citací bodů 47. a 48. předmětného rozsudku:

„Nastala tak situace, kdy nebylo meritorně rozhodnuto o návrhu na zrušení potvrzení o státním občanství ze dne 19. 3. 1999, které deklarovalo československé státní občanství M. D., a

zároveň bylo vydáno obsahově rozporné osvědčení o státním občanství datované 4. 12. 2017 a sdělení Krajského úřadu Jihomoravského kraje podle § 49 zákona č. 186/2013 Sb. stejného znění. Ministerstvo vnitra a Krajský úřad Jihomoravského kraje tímto způsobem zcela ignorovali závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013, který Ministerstvu vnitra výslovně vytkl, že se nijak nevypořádalo s námitkou právní jistoty dotčených osob s tím, že i v případě, že je potvrzení o státním občanství M. D. v rozporu s právními předpisy, bylo namíste ho zrušit postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu pouze za předpokladu posouzení přiměřenosti takového postupu a ochrany práv nabytých v dobré víře, jakožto jednoho ze základních projevů principu právní jistoty. Pokud tedy Krajský úřad Jihomoravského kraje, resp. Ministerstvo vnitra jako orgány oprávněné k vydání osvědčení a státním občanství postupovaly shora uvedeným způsobem, kdy bylo bez respektování závazného pokynu Krajského soudu v Brně rozhodnuto o zastavení řízení o zrušení původně vydaného potvrzení o státním občanství M. D. a následně vydáno nové osvědčení zcela opačného obsahu, pak nelze mít bez dalšího za to, že je třeba přihlídnout k obsahu později vydaného osvědčení. Podstatné je, že potvrzení o státním občanství ze dne 19. 3. 1999 nebylo zrušeno a nadále tak vedle sebe existují osvědčení různého obsahu. Pokud měl správní orgán za to, že je namíste učinit jiný závěr o státním občanství M. D. a potvrzení ze dne 19. 3. 1999 zrušit, měl postupovat způsobem uvedeným v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218, tj. vedle posouzení otázky státního občanství se měl zabývat také zohledněním dalších skutečností, a to zejména posouzením doby, po jaké by mělo dojít ke zrušení potvrzení, resp. tím, zda rozpor potvrzení s právními předpisy má původ toliko v činnosti příslušného správního orgánu, aniž by k tomu přispěla dotčená osoba.

Protože nebylo rozhodnuto o zrušení potvrzení o státním občanství ze dne 19. 3. 1999, podle něhož byla M. D. československou státní občankou (tj. nikdy československé státní občanství nepozbyla), je namíste posoudit, zda lze v tomto řízení prokázat opak, tj. zda se soud má zabývat tím, zda z žalobcem označených důkazů vyplývá, že M. D. československé státní občanství pozbyla a až do své smrti zpět nenabyla. Soud má za to, že pokud se správní orgán oprávněný vydávat osvědčení o státním občanství nevypořádal s námitkami proti zrušení potvrzení o státním občanství ve smyslu shora citovaného rozsudku Krajského soudu v Brně a nezrušil potvrzení o státním občanství postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu, nelze v tomto řízení učinit závěr o opaku bez toho aniž by byly rovněž zohledněny skutečnosti označené shora citovaným rozsudkem Krajského soudu za podstatné pro možnost zrušení potvrzení o státním občanství, přičemž zároveň sama skutečnost, že tak neučinil správní orgán, výrazně posiluje požadavek na právní jistotu, tj. na neměnnost původního potvrzení ze dne 19. 3. 1999. Nejsou-li totiž tyto skutečnosti posouzeny v rámci řízení o zrušení potvrzení o státním občanství a není tak otázka správnosti potvrzení postavena najisto, vede to k tomu, že otázka státního občanství M. D. může být v různých řízeních řešena různým způsobem, což znamená výraznou právní nejistotu.“

53. K tomu Krajský soud v Brně dodává, že kromě principu právní jistoty je třeba vzít v potaz také princip jednoty a bezrozpornosti právního řádu. Není tak dle zdejšího soudu přípustné, aby o určité otázce rozhodl (popř. vydal relevantní akt) věcně příslušný orgán veřejné správy (zde tedy krajský úřad a Ministerstvo vnitra ve věci státního občanství určité osoby), o této záležitosti následně rozhodoval kompetentní soud, a bez ohledu na tyto skutečnosti poté příslušný správní orgán jednal, jakoby se ve shora uvedeném smyslu nic neodehrálo, popř. zde byla snaha přenést řešení věci zcela jiný soud a ve zcela jiném typu řízení (lze si povšimnout, že Okresní soud Brno-venkov se v citovaném rozsudku

v podstatě necítí být příslušným k rozhodování o otázce státního občanství paní M. D. a tento jeho postoj je tak v rozporu s názorem žalovaného, že by danou problematiku měl daný soud řešit, a to tedy jako předmětnou předběžnou otázku). Obrazně řečeno tak nelze v půli „hry“ zcela svévolně změnit „hřiště“ a domáhat se jiného „zápasu“, pakliže příslušný hráč nabyde dojmu, že v tomto „zápase“ a na tomto „trávníku“ možná již nedosáhne kýženého výsledku, popř. že „dohrát“ až do konce pro něj bude spojeno s přílišnou námahou; takový „hráč“ se vystavuje přinejmenším riziku kontumace či neakceptování jeho snah.

54. Dle názoru Krajského soudu v Brně tak stále zůstává potvrzení o státním občanství ze dne 19. 3. 1999 v platnosti, přičemž následně vydané osvědčení ze dne 4. 12. 2017 bylo vydáno za situace, kdy správní orgány materiálně nerespektovaly rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 1. 2017, č. j. 30 A 65/2013-218. V návaznosti na výše uvedené proto soud uzavírá, že i kdyby zde snad byl otevřen prostor pro úvahu žalovaného o přerušení správního řízení, tak by takový krok nebyl s ohledem na konkrétní okolnosti věci akceptovatelný a představoval jednání směřující k průtahům v řízení; byť si je soud vědom, že žalovaný mohl být sveden na „scestí“ aktivitami (či pasivitou) jiných orgánů (Krajského úřadu Jihomoravského kraje a Ministerstva vnitra), a že „zavinění“ nastalé situace nelze bez dalšího klást jen na něj, přesto takový postup považuje za nesprávný.
55. Obdobné pak platí i pro pozdější osvědčení o státním občanství paní M. D., které vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje (viz bod 29. a 33. tohoto rozsudku). Ani u nich tak soud neshledává relevanci pro přerušení nyní posuzovaného řízení. Zároveň, jak vyplývá z příslušného sdělení Krajského úřadu Jihomoravského kraje, ke zrušení potvrzení ze dne 19. 3. 1999 kompetentní orgán nepřistoupil.
56. Pokud jde o argumentaci žalobkyně odkazující na související postupy Policie ČR (viz např. zmíněná výzva ze dne 20. 5. 2019, č. j. KRPB-245889-29/TČ-2018-060071-MŠ), považuje ji soud spíše za ilustraci kontextu celé věci; sama o sobě však nemá vliv na právní závěry, které soud uvedl shora. Obdobné se týká odkazu žalovaného na věc řešenou pod sp. zn. 1815/96; postupy v rámci tohoto jiného řízení nemohou mít vliv na nosné závěry tohoto rozsudku, který se týká konkrétních skutkových a právních okolností nyní řešené věci.
57. S ohledem na výše konstatované závěry a délku dosavadního správního řízení, považuje soud za přiměřené, uložit žalovanému, aby do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku rozhodl o uplatněném restitučním nároku ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102. Soud vzal v potaz, že restituční řízení jako celek již probíhá bezmála třicet let, kterážto doba mohla umožnit zjištění potřebného skutkového a právního stavu. Nelze odhlédnout také od věku zainteresovaných osob. Ze správního spisu zároveň vyplývá, že žalovaný v průběhu daného restitučního řízení o vydání některých věcí již rozhodl, přičemž v průběhu řízení před soudem nevyplýnuly žádné překážky, které by mu měly zásadně bránit ve vydání meritorního rozhodnutí.
58. Pro úplnost soud konstatuje, že předmětem soudního řízení v posuzované věci je otázka namítané nečinnosti správního orgánu. Krajský soud v Brně proto tímto rozsudkem nijak nepředjímá rozhodnutí ve věci samé (kdy přezkum meritorního rozhodnutí nadto podléhá přezkumu jiného soudu a v jiném typu řízení).

V. Závěr a náklady řízení

59. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou, a proto dle § 81 odst. 2 s. ř. s. uložil žalovanému povinnost rozhodnout o uplatněném restitučním nároku ve věci vedené žalovaným pod sp. zn. 1519/91-Sl 1RP3470/2013-523102, a to do 6 měsíců od právní moci tohoto rozsudku.
60. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
61. Žalobkyně dosáhla v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Odměna žalobkynina advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. V daném případě se jednalo o tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba a účast na jednání soudu) a tři režijní paušály, a to ve výši $3 \times 3\,100$ Kč a 3×300 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 10 200 Kč. Protože advokát žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 142 Kč, odpovídající dani (21 %), kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Žalobkyni dále přísluší náhrada za zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč. Celkem tedy byla žalobkyni vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 14 342 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.
62. Výrok o náhradě nákladů řízení osoby zúčastněné na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost neuložil, právo na náhradu nákladů tak tato osoba nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13. března 2020

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu